

BIBLIOTEKA
SHTETIT

8JH-2

724

LONI PAPA

DRAME

Zbatharakët

SH-2
PL4

LONI PAPA

ZBATHARAKET

— dramë —

SHTËPIA BOTUESE «NAIM FRASHËRI»

PERSONAZHET VEPRUES:

MARGA

MITI — *i biri.*

MARINA — *e mbesa, jetime.*

NERËNXA — *e shoqja e Mitit.*

PIRROJA — *punëtor rrugësh.*

KAPEDANI — *i shoqi i Margës.*

TODI — *shok i Kapedanit.*

DANI — *patriot i shtirur.*

PALI — *luftëtar.*

NDREU

KOLI *fshatarë dhe*

HILLI *më vonë punëtorë.*

LOLI

LAMI — *lypës*

LENA — *e shoqja e Todit.*

QEMALI — *beu.*

PRIFTI

ALDO — *komandanti fashist*

PËRFAQËSUESI

OFICERI

TELLALLI

*Fshatarë, fshatare,
një kapter, dordolecë etj.*

*Në karnavale lozin
tre aktorë:
Muço Damllaja,
Fauk Vrronja,
Llaz Leshi.*

KORI — përbëhet nga aktorët aktivë në skenë.

P J E S A E P A R Ë

PROLOGU

VEGIMI I MARGËS

(I shoqi në qeli, nga frëngjia e së cilës sheh trekëmbëshin në shesh.)

Shfaqja hapet me gongun e tellallit, zëri i të cilit tërheq vëmendjen e të burgosurve: «...Kush u shtron konak komitëve, do të kafshojë gjuhën në litar! Kush i dorëzon, do të hajë me lugë floriri!... Ej, millet!»

KAPEDANI — *(Merret me opingën)* Ia shkova dhe gjalmën. Tani është gati.

DANI — Kam parë në ëndërr, sikur haja pulë të pjekur. Kushedi ç'do të na ndodhë!

TODI — Ke për të kafshuar gjuhën në litar. Ja, kjo do të të ndodhë!

DANI — Kështu e ka kjo botë: kërko bukë e kafsho dhë! Kaq e patëm dhe ne!

KAPEDANI — Po ti pse dëshpërohesh?!

DANI — Më shkon mendja për të keq, Kapedan! Kur shoh nga frëngjia trekëmbëshin që ngritën sonte...

TODI — Atë nuk e ngritën për ty.

DANI — Për mua, a për Kapedanin...

KAPEDANI — Ashtu?! Unë nuk vrava për të kërkuar falje.

TODI — Po shkoj unë në vendin tënd, o Kapedan!

KAPEDANI — Jo! Ti je i ri dhe malet kanë nevojë për ty... Si thotë kënga: «Të tjerët që vijnë pas nesh — Më bukur nga ne do të këndojnë...» Në vendin tim do të shkojë Dani...

DANI — Unë?! Po unë ju thashë... Ja fundi i asaj marrëzie!

TODI — Kapedan!

DANI — ... Po vjen roja.

KAPEDANI — Todi, kam lënë koburen te Lisi i Rrufesë. Në dalç i gjallë këndej, çoja Margës dhe i thuaj se atë e varën.

XHANDARI — (Ka hyrë) Në emër të lartmadhërisë...

KAPEDANI — E vjetër është, po qëllon mirë.

XHANDARI — Në emër të lartmadhërisë, Kapedan...

DANI — Faleni, faleni!

KAPEDANI — Ai jeton për mëshirë, o Todi! Nesër ka për të lëpirë duart e zotërinjve.

DANI — Kërko të falur, Kapedan! Të tjerët do të vijnë pas nesh...

KAPEDANI — (Rojes) Nxirreni jashtë këtë se nuk është komit. Të tjerët nuk do ta shtrojnë kurrizin për tre aspra.

XHANDARI — Përfalu me shokët!

KAPEDANI — (Nis këngën)

«Lashë parmendën në arë batall,
aman, bej, ma bëj hallall!...

Do të puth me plumb në ballë»

XHANDARI — Përshpirtu me shokët!

TODI — Mos ia ndërpre këngën, se e paguan me kokë, vëlla! Ti e di: komiti fërshëllen me plumbin!

(Bien tamburë. Në oborr grumbullohen njerëz.)

FËMIJA — E pse po e varin?
NJË GRUA — Deshi bukë.
FËMIJA — Deshi bukë dhe nuk i dhanë?
FSHATAR — Thonë se deshi të vriste bejlerët.
FSHATAR — Njërit ia teri opingat!
FSHATAR — Kollaj të duket ty, po ata ia hëngrën ko-
kën.
FSHATAR — Mjerë ne, thuaj!
FSHATAR — Po thonë se deshi të qethte dhe vetë da-
shin me këmborë.
FSHATAR — Pusho, plendës!... Xhandari!
FSHATAR — A është e vërtetë që do t'i varin të tre?
FSHATAR — Të shohim.
FËMIJA — Obobo, unë kam frikë!

(Nga qelia ndihet kënga)

FSHATAR — Pushoni se po këndojnë!
«Do të puth me plumb në ballë,
se nuk jam çanak me dhallë:
jam komit — harbut me pallë...
Aman, bej, ma bëj hallall!»

KAPEDANI — *(Heq mëngoren dhe ia jep Todit.)* Mba-
je se të duhet! I thuaj Margës se unë nuk kërkova
falje. *(Del i shoqëruar nga xhandarët.)*

DANI — Kapedan, kërko falje, Kapedan!...

FSHATAR — Bobo, sa e tmerrshme!

FSHATAR — Kushedi si i dridhen këmbët!

FSHATAR — Po vjen Kapedani!

XHANDARI — Hapni rrugën! Hapni rrugën!

FSHATAR — Mbahu, Kapedan!

XHANDARI — Kush foli?

OFICERI — Ec përpara, ti!

KAPEDANI — Prit të dredh cigaren!

FSHATAR — Prifti! Po vjen prifti, hapni rrugën!

FSHATAR — Ç'e nxjerrka tymin fjollë në anë të mustaqes!

FSHATAR — Pusho, more, se xhandari!

FSHATAR — Ai ka ngrënë zemër skifteri... Qesh përpara litarit!

OFICERI — Ngjitu lart!

KAPEDANI — Hiqmu ti! (*Shkon te shkëmbi dhe ngjitet vetë mbi të.*)

PRIFTI — Kërko falje, bir! Gjithmonë i paudhi...

(Kënga në eho)

«Prit, o bej, të dredh cigar!

Më pret trekëmbëshi, një litar...»

FSHATARËT — Po vijnë xhandarët!

KAPEDANI — (*Kënga në eho*)

«Me barut e shuaj urinë,
beut ia pres të zi qefinë...»

XHANDARI — Shpërndahuni!

(Ndihet troku i kuajve. Rrëmujë)

AKT I I PARË

Tabloja e parë

(Në kasolle. Marga i sheh plagën Pirros)

MARGA — I ke shpëtuar plumbit të dytë se, po të të kishte mbetur në mish, me plumb do të ta nxirrnim... Nuse! Sill vaj të nxehtë t'ia djegim plagën!

NERËNXA — Vaj nuk ka, nënë.

MARGA — Atë që kam lënë për koburen. Nxehe mirë në tigan dhe futi një gjysmë luge spec! (*Nusja del*) Të dhemb ca, po do ta durosh.

PIRROJA — Mirë!

MARGA — Nuk paske fjalë.

MITI — Kemi bërë rrugë të gjatë dhe ai ka humbur shumë gjak.

MARGA — Ik ndihmo tët shoqë, se nuk e gjen dot. Kujton se kam vaj të veçantë për koburen! Merreni nga kandili i ikonës! (*Del Miti.*) Marinë, dil e shih mos vjen njeri! (*Marina del.*) Je kaçak?

PIRROJA — Jo!

MARGA — Ata janë trima. Në grykë të kobures e kanë kafshatën... Hë, sa hambare bejlerësh kanë shpërthyer! (*Hyn Marina.*) Po ty pse të plagosën?

PIRROJA — Rraha dikë.

MARINA — Nuk ka njeri, nënë!

MARGA — Shko e thuaju të sjellin vajin! (*Marina largohet.*) Është ime mbesë... Sidoqoftë, gjersa ke rrahur një njeri dhe fshihesh, ai duhet të ketë qenë njeri i qeverisë. (*Miti sjell vajin.*) Gratë të dalin jashtë! (*Marina bën sikur del.*)

MITI — Mbaje veten, burrë!

MARGA — Je i martuar?

PIRROJA — Jo!

MARGA — Po nënë shkreta rron?

PIRROJA — Po!

MARGA — Shtrëngoji dhëmbët dhe mos lëviz! Ah, nënë shkreta nuk di gjë! Mos lëviz, po të them! Shaminë! (*Miti ngrihet të marrë shaminë, Marina i jep shaminë e kokës.*) Nuk paske dalë ti?!... Kështu është, or bir, kur burrat vuajnë, gratë derdhin lotë.

MITI — (*Ka sjellë shaminë. Vjen dhe Nerënxa*) E, nënë?

MARGA — Mjaft që plumbat nuk kishin prekur në koskë, se do të kishim avaze pastaj... Çohu dhe ec!

MITI — Lëre, të qetë, nënë!

MARGA — Aha, nuk qenke burrë! (*Pirroja provon të ecë. Ecën pak. Përplasët.*)

NERËNXA — U vra, nënë!

MITI — Të thashë!

MARGA — Sidoqoftë filloi të ecë... Shtrijeni dhe të mos lëvizë!

(*Nga larg dëgjohet një këngë:*)

«O litar të qofsha falë,
mos e var atë deli djalë!
Në ato male e suferina,
dritë i bënte vetëtima...